

مجموعه سیاست‌ها و برنامه‌های بازآفرینی شهری در

سکونتگاه‌های غیررسمی

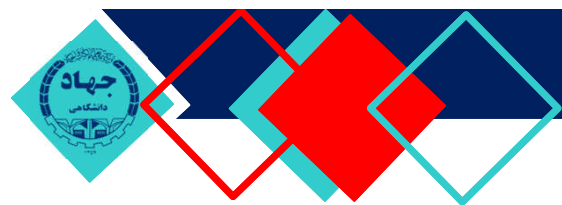
۲۴ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳

حمید رمضانی

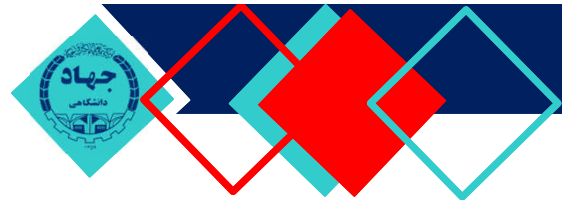
عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی

۰۹۱۲۶۶۴۲۵۲۳

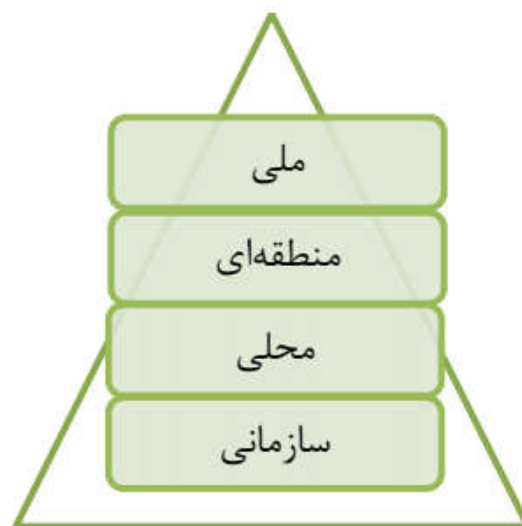
چارچوب ارایه

۵ دقیقه	انواع سیاست ها	۱
۲۰ دقیقه	معرفی سیاست ها	۲
۱۰ دقیقه	پیامد و اثرات سیاست ها	۳
۱۰ دقیقه	آخرین سیاست	۴

سیاست

سیاست یک قانون (Law)، مقرره (Regulations)، رویه (Regulations)، اقدام اجرایی (Administrative action)، مشوق یا عمل داوطلبانه دولت‌ها یا دیگر نهادها است. سیاست‌ها معمولاً در سطح سیستم عمل می‌کنند و می‌توانند در سیستم‌های پیچیده هم اثرگذار باشند و اصلاحات موردنیاز در سیستم را موجب شوند. رهیافت (Approach) سیاست می‌تواند راهی برای سودآوری و ایجاد تغییرات و اصلاحات مثبت باشد. سیاست‌ها در سطوح مختلف عمل می‌کنند ملی، منطقه‌ای، محلی و سازمانی و شامل انواع سیاست‌های قانونگذاری (Legislative policies)، سیاست‌های نظارتی (Regulatory policies) و سیاست‌های سازمانی (Organizational policies) هستند.

قوانین (مصوب مجلس شورای اسلامی)

مصوبات (مصوب هیئت وزیران و ستاد ملی)

الزامات (مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری)

چارچوب های عملیاتی (ساختارهای نهادی، آیین نامه های اجرایی و ...)

دسته بندی مجموعه
سیاست ها

سیاست

ردیف	عنوان سند	مرجع تصویب
۱	قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن	مجلس شورای اسلامی
۲	قانون الحاق موادی به قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن	
۳	قانون حمایت از احیا، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری	
۴	مواد مستقیم و غیرمستقیم در برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	
۵	سند ملی ساماندهی و توانمندسازی سکونت‌گاه‌های غیررسمی	هیئت‌وزیران
۶	آیین‌نامه اجرایی قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن	
۷	آیین‌نامه اجرایی ماده ۸ قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن	
۸	آیین‌نامه اجرایی قانون الحاق موادی به قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن	
۹	آیین‌نامه اجرایی ماده ۷ اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم	
۱۰	آیین‌نامه اجرایی نحوه اعطای تسهیلات اجاره مسکن برای اسکان موقت	
۱۱	سند ملی راهبردی احیا، بهسازی، نوسازی و توانمندسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری	
۱۲	آیین‌نامه پرداخت تسهیلات نوسازی و بهسازی مسکن	
۱۳	تصویب‌نامه هیئت‌وزیران در خصوص احیا، بهسازی، نوسازی بافت‌های فرسوده، ناکارآمد و سکونت‌گاه‌های غیررسمی و تأمین مسکن گروه‌های کم‌درآمد و زوج‌های جوان	
۱۴	آیین‌نامه اجرایی تبصره ۲ ماده ۷ قانون حمایت از احیا، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری ۴	
۱۵	اصلاحیه آیین‌نامه اجرایی نحوه اعطای تسهیلات اجاره مسکن برای اسکان موقت	
۱۶	الحاقیه سند ملی راهبردی احیا، بهسازی، نوسازی و توانمندسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری	
۱۷	آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۴ قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن	
۱۸	تصویب‌نامه هیئت‌وزیران در خصوص مسکن اجتماعی و مسکن حمایتی	
۱۹	آیین‌نامه اجرایی تبصره ۱۹ ماده‌واحد قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور	
۲۰	آیین‌نامه اجرایی برنامه ملی بازآفرینی شهری پایدار	شورای عالی شهرسازی و معماری
۲۱	آیین‌نامه اجرایی بند الف تبصره ۸ ماده‌واحد قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور	
۲۲	آیین‌نامه حمایت مالی از قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن	
۲۳	مصوبه مشترک شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و ستاد ملی توانمندسازی	
۲۴	شیوه‌نامه شناسایی محله‌ها و محدوده‌های ناکارآمد هدف بازآفرینی شهری	ستاد ملی بازآفرینی شهری
۲۵	صورت‌جلسه تصویب برنامه ملی بازآفرینی شهری پایدار (جلسه ۳۹ ستاد کلی)	
۲۶	برنامه ملی بازآفرینی شهری پایدار	
۲۷	مصوبه سیاست‌های اجرایی بازآفرینی شهری	
۲۸	آیین‌نامه نحوه فعالیت ستاد ملی بازآفرینی پایدار محدوده‌ها و محله‌های هدف	
۲۹	برنامه‌های احیا، بهسازی و نوسازی شهری	
۳۰	آیین‌نامه نحوه فعالیت ستادهای استانی بازآفرینی پایدار محدوده‌ها و محله‌های هدف برنامه‌های احیا، بهسازی و نوسازی شهری	
۳۱	آیین‌نامه نحوه فعالیت ستادهای شهرستانی	
۳۲	آیین‌نامه فعالیت کارگروه تخصصی زیرمجموعه ستاد ملی بازآفرینی ارتقاء	
۳۳	اقتصادی و مشارکت‌های مردمی و تسهیلات	
۳۴	آیین‌نامه فعالیت کارگروه تخصصی ارتقاء اجتماعی، فرهنگی و سلامت	
۳۵	دستورالعمل نحوه تشکیل و فعالیت کارگروه پیش‌بینی و پیشگیری از گسترش بافت‌های ناکارآمد شهری	
۳۶	دستورالعمل نحوه تشکیل و فعالیت کارگروه وقف	
۳۷	آیین‌نامه فعالیت کارگروه ملی تشکلهای مردم‌نهاد	
۳۸	آیین‌نامه کارگروه استانی تشکلهای مردم‌نهاد	
۳۹	دستورالعمل تهیه و تصویب برنامه عملیاتی اقدام مشترک بازآفرینی شهری	هیئت‌مدیره شرکت بازآفرینی شهری ایران
۴۰	دستورالعمل تدوین برنامه بازآفرینی محله با رویکرد اجتماع محور	
۴۱	دستورالعمل اجراء صلاحیت موضوع ماده ۴ قانون حمایت از احیا، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری	

مصوب مجلس شورای اسلامی

مصوب هیات وزیران

شورای عالی شهرسازی و معماری

سیاست‌ها

سند ملی سلعدهی و توانمندسازی
سکونت‌گاه‌های غیررسمی - ۱۳۸۳/۱۱/۱۹

قانون سلعدهی و حمایت از تولید و عرضه
مسکن - ۱۳۸۷/۳/۶

قانون الحاق مودی به قانون سلعدهی و
حمایت از تولید و عرضه مسکن -
۱۳۸۸/۱۲/۲

آیین نله اجرایی قانون الحاق مودی به قانون
سالعدهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن -
۱۳۹۰/۴/۲۱

سند ملی راهبردی احیا، بهسازی، نوسازی و
توانمندسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد
شهری - ۱۳۹۳/۶/۱۶

بهسازی، نوسازی بافت‌های فرسوده، ناکارآمد و
سکونت‌گاه‌های غیررسمی و تلمین مسکن
گروه‌های کم درآمد و زوج‌های جوان -
۱۳۹۳/۷/۲۳

اصلاحیه آیین نله اجرایی نحوه اعطای
تسهیلات اجاره مسکن برای اسکان موقت -
۱۳۹۳/۱۰/۱۴

الحاقیه سند ملی راهبردی احیا، بهسازی،
نوسازی و توانمندسازی بافت‌های فرسوده و
ناکارآمد شهری - ۱۳۹۵/۵/۲۷

تصویب نله هیات وزیران در خصوص مسکن
اجتماعی و مسکن حمایتی - ۹۵/۱۲/۲

شبهه نله شناسایی محله‌ها و محدوده‌های
ناکارآمد هدف بازآفرینی شهری - ۱۳۹۶/۸/۲۲

آیین نله اجرایی تبصره ۱۹ ماده واحده قانون
بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور - ۱۳۹۷/۳/۲۲

آیین نله حمایت مالی از قانون سلعدهی و
حمایت از تولید و عرضه مسکن - ۱۳۹۷/۶/۲۵

مصوبه مشترک شورای عالی شهرسازی و
معماری ایران و ستاد ملی توانمندسازی -
۱۳۸۵/۹/۲۰

آیین نله اجرایی قانون سلعدهی و حمایت از
تولید و عرضه مسکن - ۱۳۸۷/۸/۲۰

قانون حمایت از احیاء، بهسازی و نوسازی
بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری -
۱۳۸۹/۱۰/۱۲

آیین نله اجرایی نحوه اعطای تسهیلات اجاره
مسکن برای اسکان موقت - ۱۳۹۲/۷/۲

آیین نله پرداخت تسهیلات نوسازی و
بهسازی مسکن - ۱۳۹۳/۷/۲۳

آیین نله اجرایی تبصره (۲) ماده (۷) قانون
حمایت از احیاء، بهسازی و نوسازی بافت‌های
فرسوده و ناکارآمد شهری - ۱۳۹۳/۹/۱۹

مواد مستقیم و غیر مستقیم بازآفرینی شهری
در برنله ششم توسعه - ۱۳۹۵

آیین نله اجرایی ماده (۱۴) قانون سلعدهی و
حمایت از تولید و عرضه مسکن - ۱۳۹۵/۸/۵

آیین نله اجرایی ماده ۷۷ اصلاحی قانون
مالیات‌های مستقیم - ۱۳۹۶/۳/۲۰

آیین نله اجرایی برنله ملی بازآفرینی شهری
پایدار - ۱۳۹۷/۲/۳۰

آیین نله اجرایی بند الف تبصره ۱۸ ماده
واحد قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور -
۱۳۹۷/۴/۳۰

سیاست ها بخش اول: قوانین

عنوان سند		
قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن ۸۷/۳/۶		
نوع سند		
قانون ☒	تصویب نامه ☐	آیین نامه ☐
دستورالعمل ☐	طرح ☐	برنامه ☐
پروژه ☐		
نهاد قانون گذار	زمان تصویب	افق سند
مجلس شورای اسلامی	۸۷/۳/۶	پایان برنامه چهارم توسعه (۱۳۸۸)
قوانین فرادست و پشتیبان		
اصل ۱۲۳ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ماده ۱۰۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - مصوب ۱۳۸۰ قانون فروش خانه های سازمانی مصوب ۱۳۶۵ / ۷ / ۱۹		
رویکرد سند		
پیشگیری ☒	ارتقای کیفیت زندگی ☒	
دستور کار		
تدوین آیین نامه ☒	تدوین دستورالعمل ☐	تدوین طرح ☒
اجرای پروژه ☐	اتخاذ سیاست ☒	ارائه تسهیلات ☒
	تدوین برنامه ☐	تصویب نامه ☒
محور		
تأمین مسکن و سهولت دسترسی فاقدان مسکن به ویژه گروه های کم درآمد ارتقاء کیفی و کمی مسکن تولیدی کشور حمایت از سرمایه گذاری در امر تولید مسکن با استفاده از فناوری های نوین و تولید صنعتی برنامه ریزی تأمین مسکن شهری متناسب با رشد جمعیت کشور و مهاجرت کمک به تأمین مسکن کارکنان شاغل و بازنشسته فاقد مسکن و متقاضی خرید یا ساخت مسکن مطابق با الگوی مصرف مسکن		

مسکن حمایتی

ماده ۲- به دولت اجازه داده می شود نسبت به واگذاری زمین تحت تملک خود با اعمال تخفیف، تقسیط یا واگذاری حق بهره برداری به صورت اجاره ای ارزان قیمت در قالب برنامه های ذیل اقدام نماید:

۱- حمایت از تولید و عرضه مسکن اجاره ای توسط بخش غیردولتی متناسب با مدت بهره برداری از واحد مسکونی به صورت اجاره ای.

۲- حمایت از تولید و عرضه مسکن برای گروه های کم درآمد اعضاء تعاونیهای مسکن یا تحت پوشش نهادهای متولی این گروه ها یا خیرین مسکن ساز یا سایر تشکلهای غیردولتی مرتبط.

مالیات بر اراضی بدون استفاده

ماده ۱۶- کلیه طرحهای تولید مسکن ویژه گروههای کم درآمد و طرحهای تولید مسکن در بافتهای فرسوده شهرها مشمول تخفیف حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه های عوارض ساخت و تراکم ساخت و تقسیط بدون کارمزد باقیمانده می باشد.

دولت موظف است معادل صد درصد (۱۰۰٪) تخفیف اعمال شده از سوی شهرداریها از اجراء این قانون و سایر قوانین را در لوائح بودجه سنواتی منظور و پرداخت نماید.

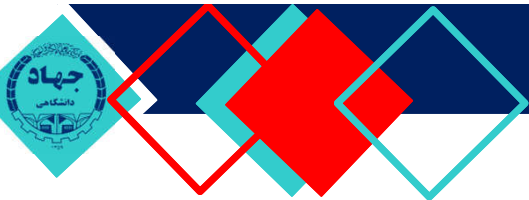
بسته های تشویقی و حمایتی نوسازی مسکن

ماده ۱۵- اراضی بایر با کاربری مسکونی در محدوده شهرهایی که دولت تعیین بد سالانه مشمول مالیات به نرخ دوازده درصد (۱۲٪) بر مأخذ ارزش معاملاتی می باشد. مالکان این قبیل اراضی مکلفند مالیات بر اراضی بایر خود را هر سال با تسلیم اظهارنامه مالیاتی مربوط تا آخر اردیبهشت ماه سال بعد به اداره امور مالیاتی محل وقوع ملک تسلیم و مالیات متعلق را ظرف همین مدت پرداخت نمایند.

سیاست ها بخش اول: قوانین

عنوان سند		
قانون حمایت از احیاء، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری		
نوع سند		
☒ قانون	☐ تصویب‌نامه	☐ آیین‌نامه
☐ دستورالعمل	☐ طرح	☐ برنامه
☐ پروژه		
نهاد قانون‌گذار	زمان تصویب	افق سند
مجلس شورای اسلامی شورای نگهبان	۱۳۸۹/۱۰/۱۲	-
قوانین فرادست و پشتیبان		
اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون ساماندهی حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب سال ۱۳۸۷ اصل (۸۳) قانون اساسی		
رویکرد سند		
☐ پیشگیری	☒ ارتقای کیفیت زندگی	
دستورکار		
☐ تدوین آیین‌نامه	☐ تدوین دستورالعمل	☒ تدوین طرح
☐ اجرای پروژه	☒ اتخاذ سیاست	☒ ارائه تسهیلات
☐ تصویب‌نامه	☐ تصویب برنامه	☒ تصویب‌نامه
محور		
ایجاد وحدت رویه در فرآیند احیاء، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری تعیین محدوده‌های مورد حمایت		

سیاست ها بخش اول: قوانین

ماده ۴- مجریان طرحهای احیاء، بهسازی و نوسازی، (وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداریها) می توانند قسمتی از اختیارات خود را به شرکتها و یا سازمانهای وابسته به خود و یا اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی صاحب صلاحیت فنی، مالی و اجرایی واگذار نمایند. صلاحیت اشخاص حقیقی و حقوقی را وزارت مسکن و شهرسازی (سازمان عمران و بهسازی شهری ایران) تعیین می نماید.

ماده ۱۶- وزارت مسکن و شهرسازی (سازمان عمران و بهسازی شهری ایران) مکلف است با همکاری وزارت کشور، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری کشور و شورای عالی استانها به منظور جلب همکاری و مشارکت کلیه دستگاههای اجرایی ذی ربط در فرآیند احیاء، بهسازی و نوسازی بافتهای فرسوده و ناکارآمد و در جهت راهبری و مدیریت یکپارچه و ایجاد وحدت رویه کلیه عوامل مرتبط در سطح ملی و محلی و استفاده از امکانات و منابع موجود حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون نسبت به تهیه و تدوین سند ملی راهبردی احیاء، بهسازی و نوسازی و توانمندسازی بافتهای فرسوده و ناکارآمد شهری بارویکرد ضوابط شهرسازی معماری ایرانی- اسلامی اقدام و برای تصویب به هیأت وزیران ارائه نماید.

ماده ۲- اصطلاحات و تعاریفی که در این قانون به کار رفته دارای معانی ذیل است:
الف- بافتهای فرسوده و ناکارآمد شهری، مناطقی از شهر است که در طی سالیان گذشته عناصر متشکله آن اعم از تأسیسات روبنائی، زیربنائی، ابنیه، مستحدثات، خیابانها و دسترسی ها، دچار فرسودگی و ناکارآمدی شده و ساکنان آن از مشکلات متعدد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و کالبدی رنج می برند.

ب- نقشه محدوده بافتهای فرسوده و ناکارآمد شهری، نقشه ای است که براساس شاخصهای مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران توسط وزارت مسکن و شهرسازی (سازمان عمران و بهسازی شهری ایران) و یا شهرداریها تهیه و به تصویب کمیسیونهای موضوع ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران رسیده یا می رسد.

ج- طرحهای احیاء، بهسازی و نوسازی، طرحهایی هستند که در چهارچوب طرحهای توسعه شهری (اعم از جامع و تفصیلی) به منظور اجرای برنامه های احیاء، بهسازی و نوسازی شهری با رعایت اصول شهرسازی، فنی و معماری تهیه می شود. این طرحها در بر گیرنده کاربریهای جدید و مورد نیاز محدوده معینی از بافتهای فرسوده و ناکارآمد شهری بوده و اجراء آنها متضمن تأمین خدمات عمومی و زیرساخت های شهری از قبیل شبکه های دسترسی، معابر و بدنه آنها، پروژه های عمران و خدمات شهری، فضای سبز و غیره است که متکی بر ضوابط شهرسازی و معماری ایرانی- اسلامی و بومی هر منطقه می باشد.

سیاست ها بخش اول: قوانین

عنوان سند		
قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه بخش ۱۱ (ماده ۵۹) حمل و نقل و مسکن (حمایت از قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۲۵/۲/۱۳۸۷)		
نوع سند		
☒ قانون	☐ تصویب نامه	☐ آیین نامه
☐ دستورالعمل	☐ طرح	☐ برنامه
☐ پروژه		
نهاد قانون گذار	زمان تصویب	افق سند
مجلس شورای اسلامی	۱۳۹۵/۱۲/۱۴	۱۴۰۰
قوانین فرادست و پشتیبان		
قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور (۱۳۹۶) ماده (۶) قانون اساسنامه بنیاد مسکن انقلاب اسلامی مصوب ۱۷/۹/۱۳۶۶ ماده (۱۸) قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۲۵/۲/۱۳۸۷		
رویکرد سند		
☐ پیشگیری	ارتقای کیفیت زندگی ☒	
دستور کار		
تدوین آیین نامه ☐	تدوین دستورالعمل ☐	تدوین طرح ☒
اجرای پروژه ☒	اتخاذ سیاست ☒	ارائه تسهیلات ☒
تدوین برنامه ☒	تصویب نامه ☐	
محور		
احیاء، بهسازی، نوسازی، مقاوم سازی و بازآفرینی سالانه حداقل دویست و هفتاد محله ارتقای دسترسی به خدمات و بهبود زیرساخت ها با رویکرد محله محور تأمین مسکن برای اقشار کم درآمد شهری (در شهرهای کوچک)، تأمین منابع مالی و تسهیلات ارزان قیمت و زمین مورد نیاز در قالب بودجه سنواتی از طریق بنیاد مسکن انقلاب اسلامی تأمین منابع مالی و تسهیلات ارزان قیمت و زمین مورد نیاز برای کمک به ساخت و یا خرید سالانه حداقل صد و پنجاه هزار واحد مسکن اقشار کم درآمد در شهرها شناسایی و اولویت بندی گروه های هدف و معرفی افراد واجد شرایط		

فصل ۱۱- توسعه مسکن

ماده ۴۹- در اجرای بند نهم سیاست‌های کلی برنامه و به‌منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این فصل، اقدام می‌شود.

جدول شماره (۱۲)- اهداف کمی سنجه‌های عملکردی توسعه مسکن

سنگه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
راهبردی	سال	۷.۵
	درصد	۴۰
	درصد	۱۵
عملیاتی	هزار واحد	۳۰۰
	هزار واحد	۲۰۰
	هزار واحد	۱۰۰
	هزار واحد	۴۰۰
	هزار واحد	۴۰۰

فصل ۱۸- سیاست داخلی و ارتقاء سلامت اجتماعی

ماده ۸۴- در اجرای بند هجدهم سیاست‌های کلی برنامه و به‌منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این فصل، اقدام می‌شود.

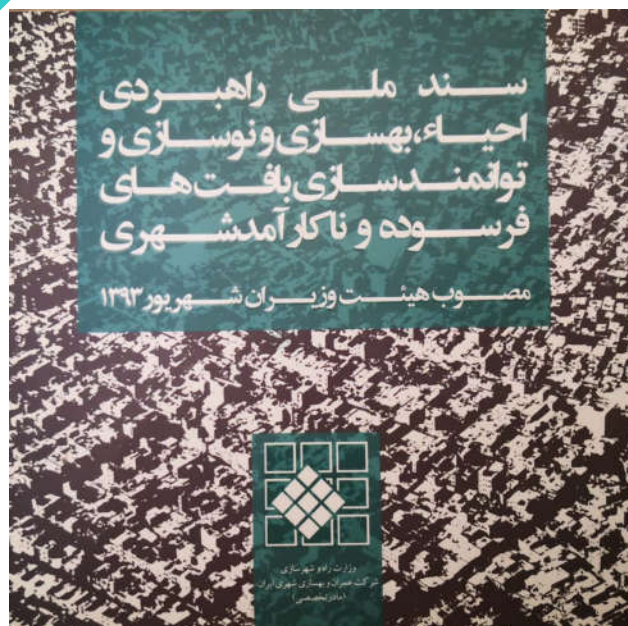
جدول شماره (۱۹)- اهداف کمی سنجه‌های عملکردی سیاست داخلی و ارتقاء سلامت اجتماعی

سنگه عملکردی	واحد	هدف کمی در پایان برنامه
ارتقاء شاخص کل سرمایه اجتماعی (سطوح کلان میانه و خرد)	درصد	۴۵.۹
بهبود شاخص‌های آسیب‌های اجتماعی	درصد	۲۵
میزان ازدواج	تعداد بر حسب هزار نفر	۸.۴
ساماندهی سکونتگاه‌های غیررسمی	تعداد محلات در سال	۳۰۰

ح- شناسایی نقاط آسیب‌خیز و بحران‌زای اجتماعی در بافت شهری، حاشیه شهرها و سکونتگاه‌های غیررسمی و تمرکز اطلاعات آن در سامانه مدیریت آسیب‌های اجتماعی با محوریت سازمان امور اجتماعی کشور و ایجاد هماهنگی و ایفای نقش حداکثری دستگاه‌های عضو شورای اجتماعی، با استفاده از ظرفیت مساجد و ساکنین این مناطق در عرصه‌های حمایت اجتماعی؛

خ- جلوگیری از توسعه حاشیه‌نشینی با رویکرد تقویت کیفیت زندگی ساکنین کانون‌های مهاجرفرست (مهاجرت معکوس) و توزیع متناسب فرصت‌ها، فعالیت‌ها، جمعیت و ساماندهی مهاجرت در کشور با رعایت اسناد و مصوبات شورای عالی آمایش سرزمین؛

بخش دوم: مصوبات هیئت وزیران

دومین توافق نامه ملی در قالب بافت‌های ناکارآمد

آغاز رویکرد بازآفرینی شهری

تقویت ساختار نهادی فرابخشی

تهیه اولین برنامه ملی بازآفرینی

اولین توافق نامه ملی برای سکونتگاه‌های غیررسمی

پذیرش نقش نظام برنامه ریزی تغییر از معضل به مسئله پدیده شهری

آغاز رویکرد توانمندسازی

شکل‌گیری ساختارهای نهادی فرابخش و تهیه برنامه

بخش دوم: مصوبات هیئت وزیران

عنوان سند			
الحاقیه سند ملی احیاء، بهسازی و نوسازی			
نوع سند			
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	طرح ☐
تصویب‌نامه ☒	آیین‌نامه ☐	دستورالعمل ☐	

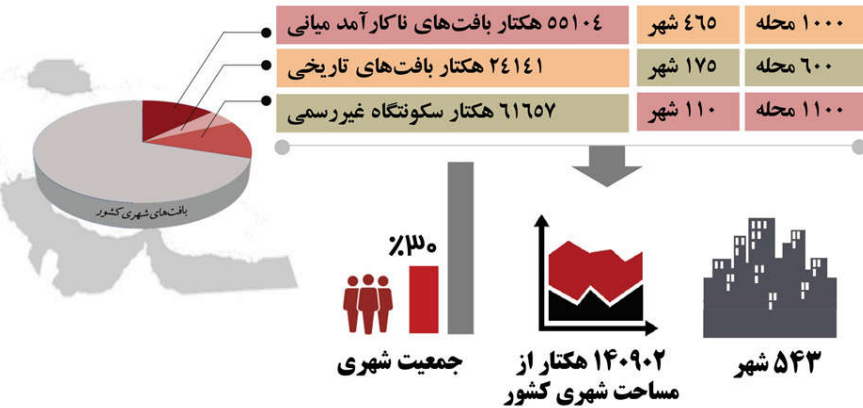
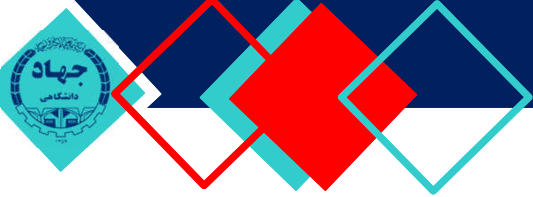
۷- دستگاه‌های عضو ستاد ملی و شهرداری‌ها مکلفند نسبت به ارتقای شاخص‌های کیفیت محدوده‌ها و محلات هدف از طریق برنامه‌های بهسازی، نوسازی، مقاوم‌سازی و ارتقای دسترسی به خدمات و بهبود زیر ساخت‌ها با رویکرد محله‌محور در چارچوب سند ملی راهبردی احیاء، بهسازی و نوسازی و توانمندسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری، درخصوص سالانه حداقل (۲۷۰) محله از بافت‌های ناکارآمد میانی، تاریخی، سکونت‌گاه‌های غیررسمی و حاشیه‌ای به نحوی که سرانه‌های محدوده‌ها و محله‌های مذکور طی ده سال به متوسط شاخص‌های همان شهر ارتقا یابند، اقدام نمایند. برنامه عملیاتی این بند در سه بخش توانمندسازی، تأمین خدمات و زیرساخت‌ها و نوسازی مسکن ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این تصویب‌نامه توسط وزارت راه و شهرسازی با همکاری وزارت کشور و سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه و پس از تصویب ستاد ملی ابلاغ خواهد شد. در بافت‌های تاریخی اخذ نظر سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ضروری است. کلیه دستگاه‌های عضو ستاد ملی در سطح ملی، منطقه‌ای و محلی ملزم به اجرای برنامه‌های عملیاتی مصوب خواهند بود.

۸- به منظور پیش‌بینی و پیش‌گیری از رشد سکونت‌گاه‌های غیررسمی و حاشیه‌ای، وزارت کشور با هماهنگی وزارت راه و شهرسازی، معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی مکلف است ظرف یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این تصویب‌نامه نسبت به تدوین برنامه اقدام برای روستاها و آبادی‌های واقع در حریم شهرها که در معرض پذیرش جمعیت و ناکارآمدی در نظام تخصیص زمین هستند، اقدام نماید.

۹- وزارت راه و شهرسازی مکلف است نسبت به بازتعریف و تدقیق و اصلاح محدوده‌های هدف بازآفرینی شهری کلان‌شهرها در سال ۱۳۹۵ و در خصوص سایر شهرها با توجه به اولویت جمعیتی و ظرفیت زیستی در سات‌های بعد اقدام نماید.

بخش دوم: مصوبات هیئت وزیران

ستاد ملی باز آفرینی شهری پایدار

وزارت راه و شهرسازی / شرکت باز آفرینی شهری ایران (دبیرخانه)

رئیس جمهور (رئیس ستاد)
وزیر راه و شهرسازی (نائب رئیس)

فرماندهی نیروی انتظامی	جمهوری اسلامی ایران	شهرداری تهران به نمایندگی از شهرداری های کلانشهرها	رئیس سازمان ثبت و اسناد و املاک کشور	رئیس سازمان صدا و سیما	رئیس شورای عالی استان ها	رئیس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور	رئیس سازمان حفاظت محیط زیست	وزیر اطلاعات	وزیر صنعت، معدن و تجارت	وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی	وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	وزیر نیرو	وزیر کشور	وزیر امور اقتصادی و دارایی	وزیر راه و شهرسازی	وزیر دادگستری	وزارت ورزش و جوانان	وزیر جهاد کشاورزی	وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی	وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات	وزیر آموزش و پرورش	وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	معاون توسعه روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری	معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده	رئیس کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی	رئیس سازمان اولاف و امور خیریه	معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه
------------------------	---------------------	--	--------------------------------------	------------------------	--------------------------	-------------------------------------	---------------------------------	-----------------------------	--------------	-------------------------	--------------------------------	----------------------------------	-----------	-----------	----------------------------	--------------------	---------------	---------------------	-------------------	---------------------------	--------------------------------	--------------------	-----------------------------------	--	---	--------------------------------------	--------------------------------	--

ستاد استانی باز آفرینی شهری پایدار

اداره کل راه و شهرسازی - معاونت باز آفرینی شهری و مسکن (دبیرخانه ستاد)

استاندار (رئیس ستاد)
معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری (نائب رئیس)

مدیر کل آموزش	مدیر کل سازمان ثبت و اسناد و املاک استان	مدیر کل کمیته اندک ابعاد خنثی (د) استان	فرماندهی نیروی انتظامی استان	رئیس سازمان صدا و سیما استان	رئیس سازمان برنامه و بودجه استان	مدیر کل امور اقتصادی و دارایی استان	مدیر شورای هماهنگی بانک های استان	رئیس شورای استان	مدیر کل ثبت اسناد و املاک استان	مدیر کل آموزش و پرورش استان	مدیر کل اطلاعات استان	رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان	رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان	مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان	مدیر عامل شرکت گاز استان	مدیر عامل شرکت برق منطقه ای استان	مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب شهری استان	مدیر کل جهاد کشاورزی استان	مدیر کل سازمان حفاظت محیط زیست استان	مدیر کل امور بان و خانواده استانداری	مدیر کل سازمان بهزیاری و توانمندسازی استان	مدیر کل سازمان بهزیاری و توانمندسازی استان	رئیس سازمان برنامه و بودجه استان	رئیس دادگستری استان	مدیر کل راه و شهرسازی استان (دبیر)
---------------	--	---	------------------------------	------------------------------	----------------------------------	-------------------------------------	-----------------------------------	------------------	---------------------------------	-----------------------------	-----------------------	-------------------------------	--------------------------------------	---	--------------------------	-----------------------------------	---------------------------------------	----------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	--	--	----------------------------------	---------------------	------------------------------------

ستاد شهرستانی باز آفرینی شهری پایدار

شهرداری شهر مربوطه (دبیرخانه ستاد)

فرماندار (رئیس ستاد)

اعضاء اصلی: دستگاه های محلی متناظر ادارات و دستگاه های عضو ستاد استان در شهرستان

۱۳۳۴ محله ۵۰ درصد از کل محله های هدف

۶۶۰۰۰ هکتار ۴۸ درصد از مساحت محله های هدف

حدود ۹ میلیون نفر ۴۵ درصد از ساکنان محله های هدف

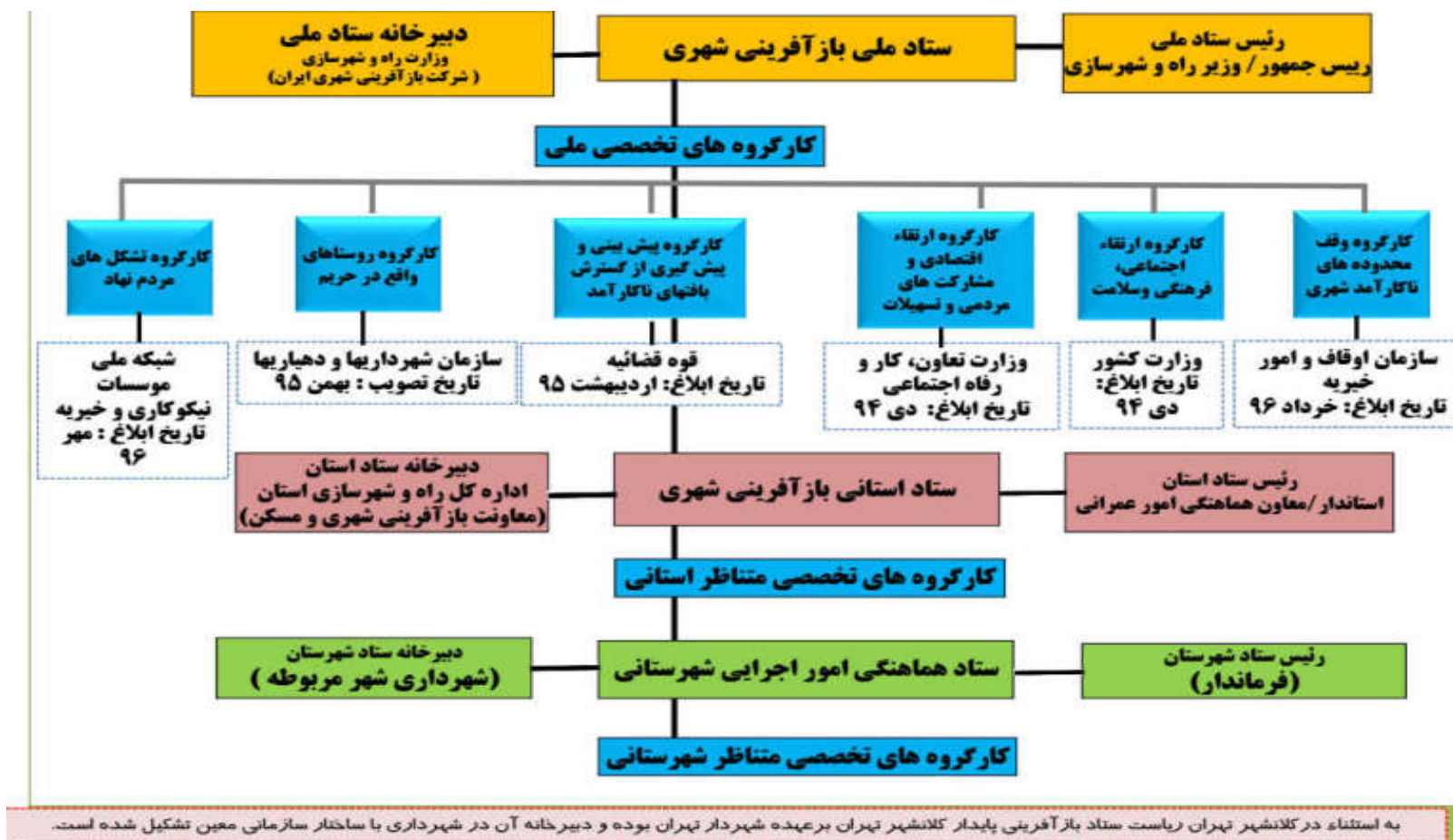
برآورد کل بودجه مورد نیاز ۱،۳۳۰،۵۰۰ میلیارد ریال

بودجه مصوب برنامه ششم برای شرکت عمران و بهسازی شهری ۳۴،۶۰۰ میلیارد ریال

سرمایه گذاری بخش غیردولتی (داخلی و خارجی) در اسناد برنامه ششم ۴۸۰،۰۰۰ میلیارد ریال

سهم دستگاه های عضو ستاد ملی باز آفرینی شهری و شهرداری ها ۷۱۵،۹۰۰ میلیارد ریال

بخش دوم: مصوبات هیئت وزیران و ستاد ملی بازآفرینی شهری

• بازنگری و اصلاح شیوه نامه شناسایی محدوده ها و محلات هدف بهسازی، نوسازی و بازآفرینی شهری

۱۴۰۰/۶/۱۴

• سیاست ها و ضوابط تشویقی کالبدی متضمن نوسازی محله ای در بافت های فرسوده و ناکارآمد شهری

۱۴۰۱/۷/۱۶

بخش سوم: مصوبات و الزامات شورای عالی شهرسازی

جمهوری اسلامی ایران

وزارت راه و شهرسازی

معاون معماری و شهرسازی و دبیر شورای عالی معماری و شهرسازی

تاریخ: ۱۴۰۰ / ۴ / ۲۶

شماره: ۱۱۷/۳۰۰

پیوست:

عادی

پسمه تملی

جناب آقای دکتر عبوری مدیرعامل محترم شرکت بازآفرینی شهری

موضوع: اعلام مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران

بازنگری و اصلاح شیوه نامه شناسایی محدوده ها و محلات هدف بهسازی، نوسازی و بازآفرینی شهری

با سلام و احترام،

به استحضار می رساند شورای عالی شهرسازی و معماری در جلسه مورخ ۱۴۰۰/۳/۱۰ نتایج گزارش "بازنگری و اصلاح شیوه نامه شناسایی محدوده ها و محلات هدف بهسازی، نوسازی و ارائه راهکارهای مداخله در آن ها" را که در اجرای تکالیف مصوبه شماره ۱۷۷۹۸۲/۳۰۰ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۵ توسط شرکت بازآفرینی شهری ایران با مشارکت معاونت شهرسازی و معماری ایران تهیه و ارائه شده را همراه با نتایج جلسات مورخ ۱۴۰۰/۲/۲۲ و ۱۴۰۰/۳/۱۰ کمیته تخصصی مشترک کمیته های فنی ۴ و ۵ شورای عالی شهرسازی و معماری در خصوص گزارش مذکور را استماع و مورد بررسی قرار داد.

شورای عالی ضمن تأیید صورتجلسه و پیش نهادهای کمیته فنی مشترک، شیوه نامه پیشنهادی را با تأکید بر موارد مصرحه زیر تصویب کرد. این شیوه نامه جایگزین شیوه نامه مصوبه مورخ ۱۳۸۵/۲/۱۱ شورای عالی با عنوان مشخص های شناسایی بافت فرسوده می گردد.

۱- گونه شناسی محدوده ها و محلات هدف: تشخیص افتراقی گونه های مختلف ناکارآمدی در بافت های شهری همراه با تعیین رویکردهای مواجهه با هر گونه، اولویت بندی مداخله و اقدام و تخصیص تسهیلات و مشوق های رسمی به تفکیک چهار گونه زیر انجام خواهد شد:

۱-۱- بافت های ناکارآمد به لحاظ مخاطرات طبیعی و انسان ساخت

۲-۱- بافت های ناکارآمد کالبدی (فرسوده)

۳-۱- سکونتگاه های غیررسمی

۴-۱- بافت های تاریخی

۲- شاخص های تشخیص محدوده ها و محلات هدف: سه معیار مخاطرات، نازل بودن کیفیت محیط کالبدی و نازل بودن کیفیت زندگی به عنوان معیارهای اصلی شناسایی محدوده ها و محلات ناکارآمد در نظر گرفته می شود. شاخص ها و نماگرهای اختصاصی هر یک از گونه ها ذیل معیارهای مذکور و طبق جدول یک تا پنج پیوست همین مصوبه تعیین می شوند.

۳- امکان افزوده شدن شاخص های اختصاصی و زمینه ای هر شهر: با توجه به ضرورت زمینه گرایی و منظور شدن ویژگی های مناطق و شهرهای مختلف کشور در تشخیص محدوده ها و محلات هدف، افزوده شدن شاخص های اختصاصی برای هر شهر با تشخیص و پیشنهاد مشاور و تأیید شرکت بازآفرینی شهری ایران مجاز خواهد بود.

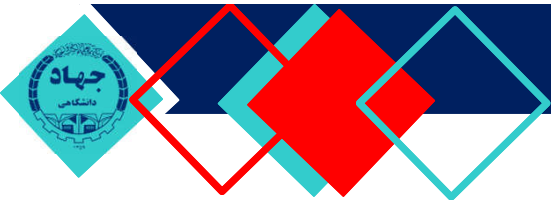
۴- محدوده و قلمرو مداخله: علیرغم آنکه ارزیابی ناکارآمدی در مرحله شناسایی برحسب نوع شاخص، برحسب پلاک یا بلوک انجام میگردد، اما محدوده های هدف، پس از تحلیل های فضایی لازم به صورت محله یا محدوده معرفی و تصویب خواهند شد.

۵- مراحل برنامه ریزی و مداخله، مرحله بندی برنامه ریزی و مداخله های اجرایی در محدوده ها و محلات هدف بهسازی، نوسازی و بازآفرینی شهری به شرح زیر خواهد بود:

۱-۵- شناسایی و گونه شناسی ناکارآمدی

۲-۵- تعیین رویکرد مداخله به تفکیک گونه ها و اولویت بندی مداخله

آدرس: میدان آرژانتین، بلوار آفریقاراضی عباس آباد، ساختمان شهید دادمان، وزارت راه و شهرسازی (کدپستی: ۱۵۱۹۶۶۰۸۰۲) تلفن: ۸۸۸۷۸۰۳۱-۹
دورنگار: دبیرخانه وزارت: ۸۸۸۷۸۰۴۵، دبیرخانه مرکزی: ۸۸۶۴۴۳۳۳ (نام های فاقد مهر برجسته وزارت راه و شهرسازی از درجه اعتبار ساقط می باشد)

ضرورت سیاست گذاری جدید

سند ملی توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاه‌های غیررسمی

ماده ۱۲۰-

الف - دولت موظف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه اسناد ذیل را با رعایت قوانین و مقررات مربوطه تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند:

۱- سند ملی کار شایسته

۲- سند ملی راهبرد انرژی کشور

۳- سند ملی توانمندسازی و ساماندهی و سکونتگاه‌های غیررسمی

ب - قوه قضائیه موظف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه سند امنیت قضائی را با رعایت قوانین و مقررات مربوطه تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه برساند.

سند ملی توانمندسازی و

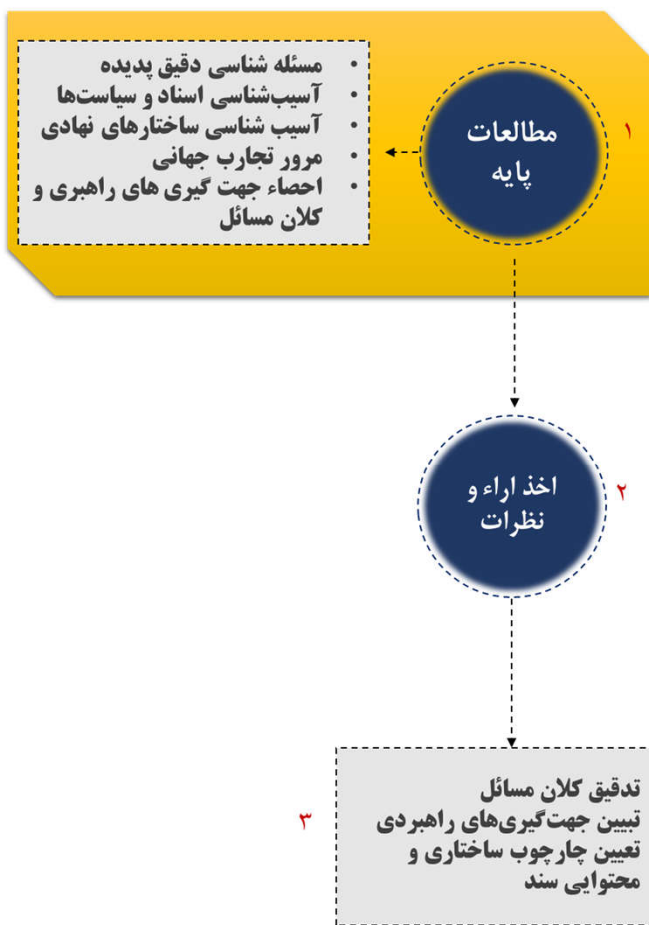
ساماندهی سکونتگاه‌های

غیررسمی

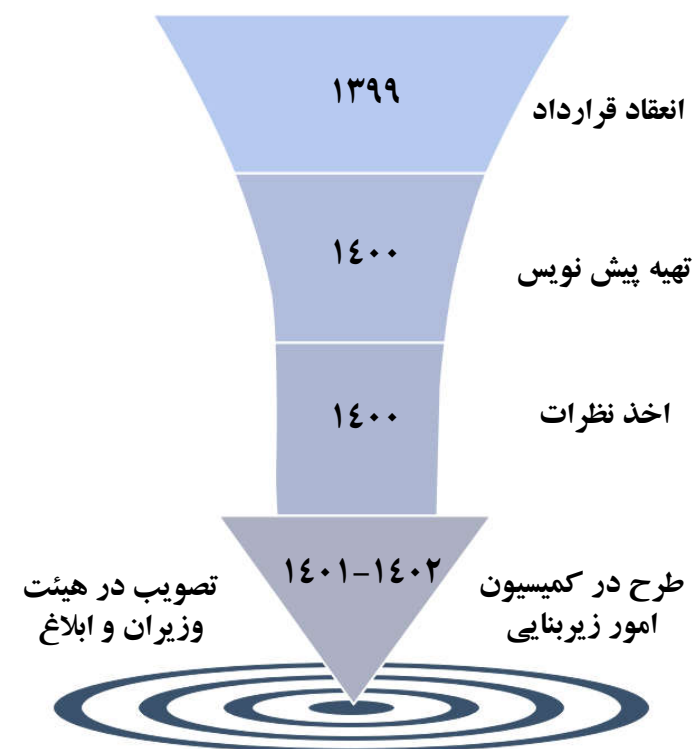
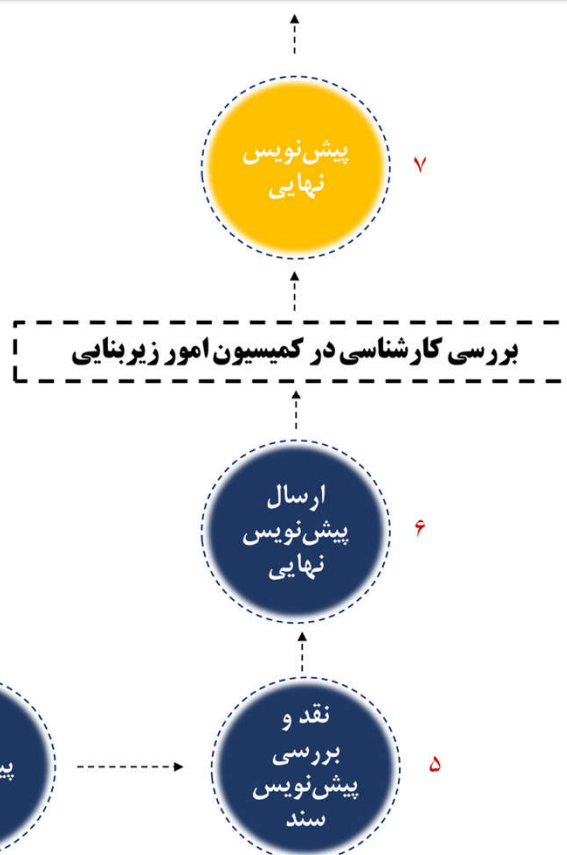
(مصوب هیئت وزیران - دی ماه ۱۴۰۲)

وزارت راه و شهرسازی
شرکت بازآفرینی شهری ایران
دفترخانه ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار

فرایند تهیه سند ملی توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاه‌های غیررسمی

تصویب در هیئت وزیران و ابلاغ توسط معاون اول رئیس جمهور

ابلاغیه سند توانمندسازی و ...

ت/ ۵۶۸۳۵ / ۱۹۴۴۰۰

شماره
تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۳

بسمه تعالی
با صلوات بر محمد و آل محمد

وزارت راه و شهرسازی - وزارت کشور - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
وزارت جهاد کشاورزی - وزارت امور اقتصادی و دارایی
سازمان برنامه و بودجه کشور - سازمان اداری و استخدامی کشور
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور - معاونت رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۲/۱۰/۱۰ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، کشور و تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان برنامه و بودجه کشور و به استناد جزء (۳) بند (الف) ماده (۱۲۰) و بند (الف) ماده (۵۹) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵ تصویب کرد:

۱- سند ملی توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاه‌های غیررسمی (به شرح پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است) از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه، مرجع تعاریف مشترک و مبین اهداف، اصول، راهبردها و سیاست‌گذاری‌های بخشی و فضایی در سکونتگاه‌های غیررسمی خواهد بود.

۲- در راستای تحقق اهداف، راهبردها و سیاست‌های سند موضوع بند (۱) این تصویب‌نامه، موارد زیر ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه انجام می‌شود:

الف- وزارت راه و شهرسازی مکلف است با همکاری وزارتخانه‌های کشور و تعاون، کار و رفاه اجتماعی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و سایر دستگاه‌های مربوط، سیاست‌های اجرایی و راهکارهای پیش‌نگری و پیشگیری، شهرسازی در استطاعت و تأمین مسکن گروه‌های کم‌درآمد (مسکن اجتماعی، مسکن در استطاعت، مسکن تدریجی و غیره) را تدوین کند و مراجع ذی‌ربط (ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار و شورای عالی شهرسازی و معماری حسب مورد) پس از دریافت، حداکثر ظرف سه ماه، آنها را بررسی، تصویب و ابلاغ کنند.

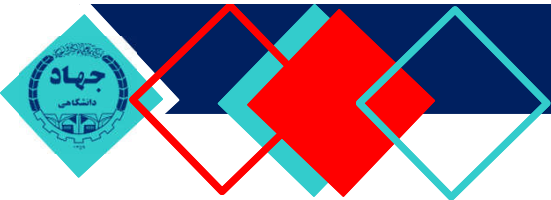
ب- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است با همکاری وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، معاونت‌های توسعه روستایی و مناطق محروم کشور و معاونت رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده و دبیرخانه ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار، بسته‌های سیاست اجتماعی جامع، فراگیر و مکان‌محور را در چهارچوب قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۲ و سایر قوانین و اسناد مصوب مرتبط تدوین کند و شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی پس از دریافت، آنها را ظرف سه ماه بررسی، تصویب و ابلاغ کند.

www.dotic.ir

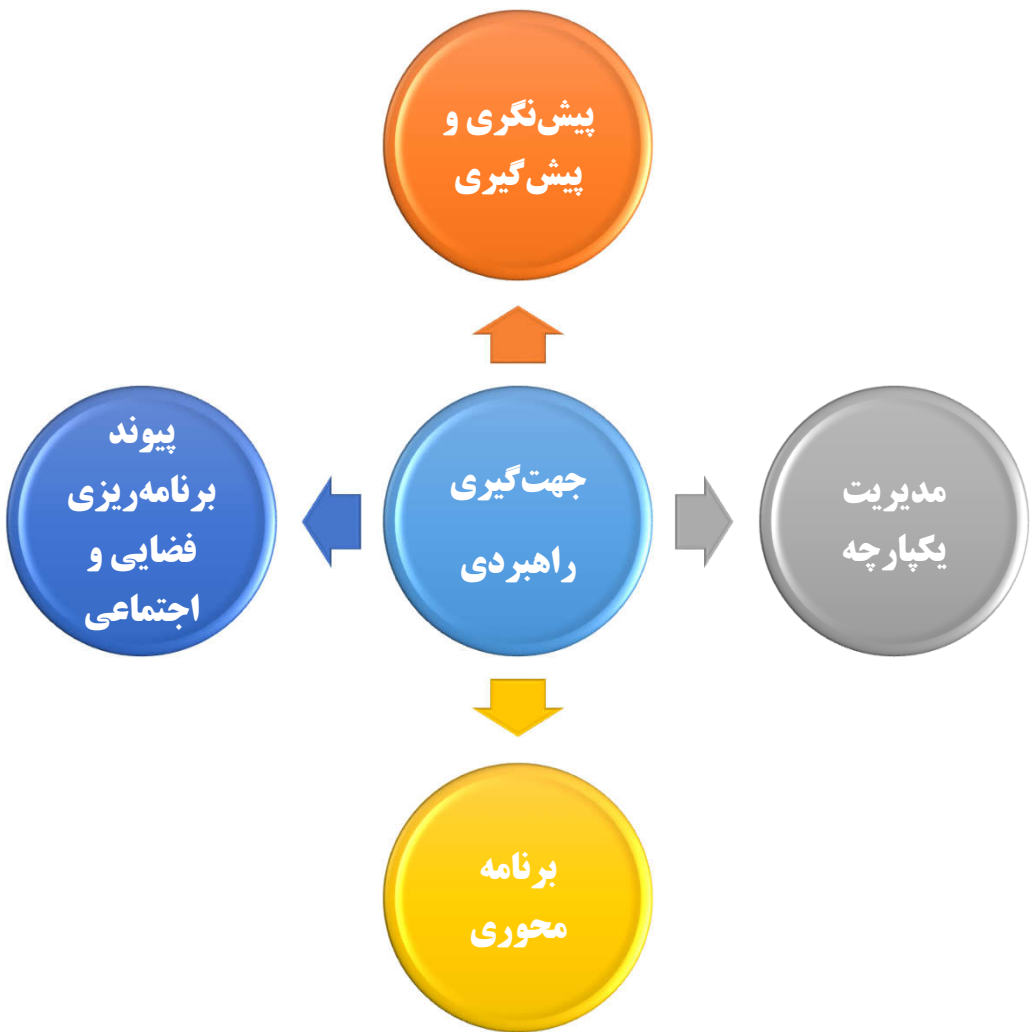
سند ملی توانمندسازی و ساماندهی سکونت‌گاه‌های غیررسمی

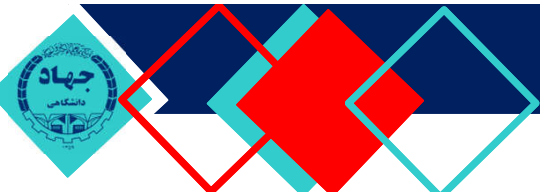
(مصوب هیئت وزیران - دی ماه ۱۴۰۲)

وزارت راه و شهرسازی
شرکت بازآفرینی شهری ایران
دبیرخانه ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار

جهت گیری های راهبردی سند توانمندسازی

ویژگی‌ها و وجه تمایز سند توانمندسازی نسبت به تجارب قبلی

روش شناسی تهیه سند؛ بهره‌مندی از انباشت دانشی و تجربی / تبیین کلان مسائل /
شکل‌گیری جریان مشارکتی

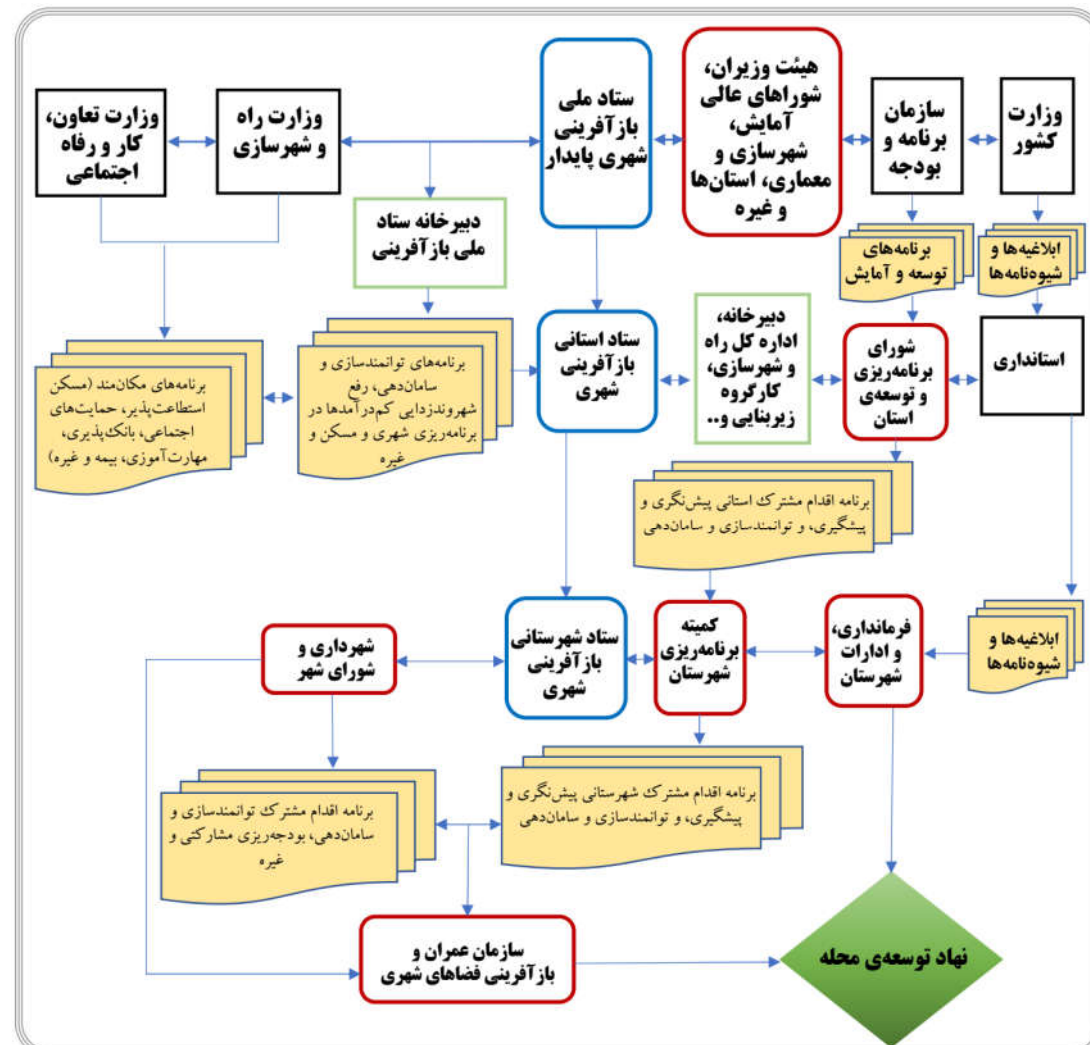
محور قرار دادن فقر و محرومیت و توجه ویژه به ریشه‌ها و عوامل شکل
تشدید کننده (پیشنگری و پیش‌گیری)

طرح پیوند نظام برنامه ریزی اجتماعی با فضایی

طرح مفاهیم نوین منجمله شهرسازی و مسکن در استطاعت، بانک پذیری،
پیشنگری و پیش‌گیری، سیاست‌گذاری اجتماعی و ...

ارائه برنامه اقدام مشترک و الگوی نهادی انتظام بخش

ساختار نهادی سند توانمندسازی و ...

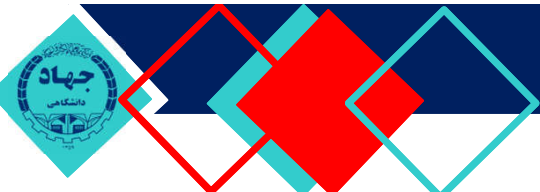
چارچوب اقدام مشترک سند توانمندسازی و ساماندهی...

پیوست ۲: چهارچوب اقدامات مشترک نهادی و سازمانی سند ملی توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاههای غیررسمی

۵۶۸۳۵/

ردیف	سطح اجرایی	اقدامات	مقیاس	نهاد مسئول	نهاد همکار	مرجع تصویب
۱	سیاست گذاری	تهیه و پیشنهاد تصویب نامه تشخیصی مقررات مربوط به سکونتگاههای غیررسمی تهیه و پیشنهاد لایحه تنفیذ قوانین مربوط به سکونتگاههای غیررسمی	ملی	معاونت حقوقی رییس جمهور	دستگاههای عضو ستاد ملی	هیئت وزیران
۲	سیاست گذاری	تدوین سیاستها، ضوابط و راهکارهای «پیشگیری و بهسازی» و «توسعه» سکونتگاههای غیررسمی	ملی	وزارت راه و شهرسازی (معاونت شهرسازی و معماری)	وزارتخانههای کشور و تعاون، کار و رفاه اجتماعی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	شورای عالی شهرسازی و معماری ایران
۳	سیاست گذاری	تدوین بسته سیاست اجتماعی، جامع، فراگیر و مکان محور	ملی	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	وزارتخانههای راه و شهرسازی و کشور، معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور و معاونت رییس جمهور	شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی
۴	سیاست گذاری	تدوین سیاستها، ضوابط و راهکارهای تأمین مسکن کثیرالامکان	ملی	وزارت راه و شهرسازی (معاونت مسکن و ساختمان)	وزارتخانههای کشور و تعاون، کار و رفاه اجتماعی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	شورای عالی مسکن
۵	سیاست گذاری	تدوین بسته سیاستی تأمین مالی و بهسازی مسکن کثیرالامکان (با تأکید بر استقامت پذیری و بانک پذیری)	ملی	وزارت راه و شهرسازی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	وزارتخانههای امور اقتصادی و دارایی، کشور و تعاون، کار و رفاه اجتماعی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	شورای پول و اعتبار
۶	سیاست گذاری	بازنگری در ترکیب کارگروههای ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار	ملی	دبیرخانه ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار	دستگاههای عضو ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار	ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار
۷	برنامه ریزی	تکمیل، تهیه و اجرای طرحهای منظومه های روستایی به منظور توسعه یکپارچه به روابط روستایی - شهری و حفظ و جذب جمعیت در روستاها	ملی	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	وزارتخانههای کشور و جهاد کشاورزی و معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور و سایر معاونت های مرتبط وزارت راه و شهرسازی	شورای برنامه ریزی و توسعه استان
۸	برنامه ریزی	تهیه دستورالعمل درج برنامه های پیشگیری و بهسازی از ایجاد و گسترش سکونتگاههای غیررسمی در برنامه های توسعه و طرح های آمایش سرزمین	ملی	سازمان برنامه و بودجه کشور و دبیرخانه ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار	وزارتخانههای کشور (معاونت عمران و توسعه امور شهری و روستایی و سازمان شهرسازی ها و دهیاری های کشور، تعاون، کار و رفاه اجتماعی (معاونت رفاه اجتماعی)، راه و شهرسازی (معاونت های شهرسازی و معماری و مسکن و ساختمان) و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	شورای عالی آمایش سرزمین
۹	برنامه ریزی	تهیه دستورالعمل برای ستادهای استانی بازآفرینی به منظور تهیه و تصویب برنامه های استانی پیشگیری و بهسازی به تفکیک هر شهرستان، مناطق و مجموعه های شهری	ملی	دبیرخانه ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار	سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارتخانههای کشور (معاونت عمران و توسعه امور شهری و روستایی، سازمان شهرسازی ها و دهیاری های کشور، تعاون، کار و رفاه اجتماعی (معاونت رفاه اجتماعی)، راه و شهرسازی (معاونت های شهرسازی و معماری و مسکن و ساختمان) و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار
۱۰	برنامه ریزی	تدوین برنامه استانی پیشگیری و بهسازی و توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاههای غیررسمی به تفکیک هر شهرستان، مناطق و مجموعه های شهری	استانی	دبیرخانه ستاد استانی بازآفرینی شهری پایدار	کارگروه های «زیربنایی، توسعه روستایی، مشاوره، شهری و آمایش سرزمین و محیط زیست» و «اجتماعی، فرهنگی، سلامت، زنان و خانواده» شورای برنامه ریزی و توسعه استان	شورای برنامه ریزی و توسعه استان برنامه های مصوب ستاد استانی بازآفرینی شهری پایدار را تصویب، لایحه و تأمین اعتبار می کند.
۱۱	عملیاتی	تعریف راهبردی و اجرای طرح (پروژه های مکان محور پیشگیری و پیشگیری و بهسازی اقدام مشترک پیشگیری و بهسازی)	شهرستان	رییس ستاد شهرستانی بازآفرینی شهری پایدار (فرماندگی)	ستاد شهرستانی بازآفرینی شهری پایدار، کمیته برنامه ریزی شهرستان و شهرداری های شهرستان	ستاد استانی بازآفرینی شهری پایدار
۱۲	عملیاتی	تدوین برنامه جامع عملیاتی اقدام مشترک شهر و محله های سکونتگاههای غیررسمی (بهسازی و توانمندسازی)	شهر محله	دبیرخانه ستاد شهرستانی بازآفرینی شهری پایدار (شهرداری ها)	کمیته برنامه ریزی شهرستان، نهادهای توسعه محله و سایر دستگاه های عضو ستاد شهرستانی بازآفرینی شهری پایدار	تأیید ستاد شهرستانی و تصویب ستاد استانی بازآفرینی شهری پایدار
۱۳	عملیاتی	تهیه و اجرای برنامه جامع عملیاتی اقدام مشترک پیشگیری و بهسازی منظومه های روستایی و روستاهای واقع در حرم شهرها	منظومه های روستایی/روستاها	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	وزارت کشور (سازمان شهرسازی ها و دهیاری های کشور، معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور و سایر معاونت های مرتبط وزارت راه و شهرسازی)	تأیید ستاد شهرستانی و تصویب ستاد استانی بازآفرینی شهری پایدار
۱۴	عملیاتی	تهیه دستورالعمل تشکیل، شرح خدمات و ضوابط نظارت بر دفتر و نهادهای توسعه و بهسازی (دوره سکونتگاههای غیررسمی)	شهر محله	وزارت راه و شهرسازی (شرکت بازآفرینی شهری ایران)	وزارت کشور (سازمان شهرسازی ها و دهیاری های کشور و سازمان امور اجتماعی کشور)	ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار تصویب و وزارت کشور لایحه می کند.

دفتر هیئت دولت

سطح بندی برنامه‌های سند توانمندسازی و سامان‌دهی سکونتگاه‌های غیررسمی

سیاست‌گذاری

- تدوین بسته‌های سیاستی
- ارایه الگوی نهادی انتظام بخش

برنامه ریزی

- تهیه برنامه های جامع کلان نگر
- تکمیل و پیوند نظام های برنامه ریزی در مقیاس شهری و روستایی

اقدام

- تهیه برنامه ها و تدوین ضوابط، دستورالعمل و شیوه نامه
- تقویت نقش مدیریت محلی و نهادی مدنی

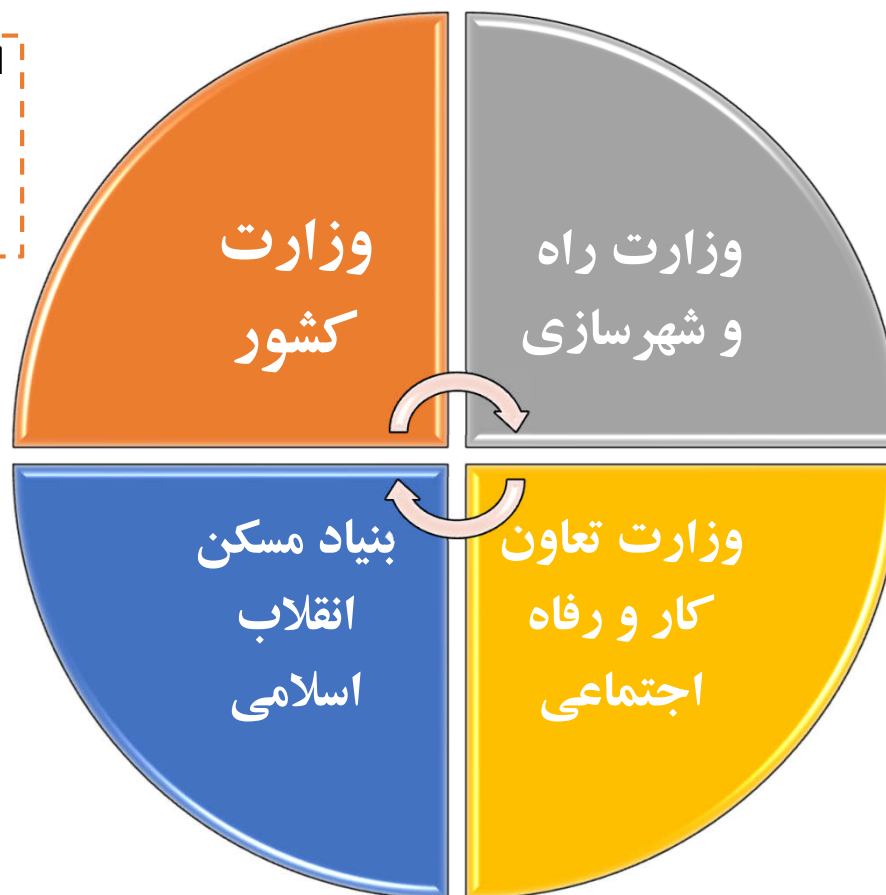
برنامه های سند توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاه های غیررسمی

❑ تدوین دستورالعمل تشکیل، شرح خدمات و ضوابط ناظر بر نهادهای توسعه و دفاتر تسهیلگری در سکونتگاه های غیررسمی

- ❑ تدوین چارچوب برنامه جامع پیشگیری و پیشگیری
- ❑ تدوین سیاست های شهرسازی و مسکن در استطاعت
- ❑ تدوین بسته جامع تامین مالی نظام نوسازی و بهسازی مسکن کم درآمدان
- ❑ شناسایی و بازنگری محدوده های سکونتگاه های غیررسمی در کشور

❑ بازنگری و تهیه طرح های منظومه های روستایی در تمامی استان ها

❑ تدوین بسته جامع سیاست اجتماعی جامع، فراگیر و مکان محور

متن ابلاغیه سند توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاه های غیررسمی

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۱۹۴۴۰۰ / ۵۶۸۳۵ هـ

شماره
تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۳

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت راه و شهرسازی - وزارت کشور - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

وزارت جهاد کشاورزی - وزارت امور اقتصادی و دارایی

سازمان برنامه و بودجه کشور - سازمان اداری و استخدامی کشور

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی

معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور - معاونت رییس جمهور در امور زنان و خانواده

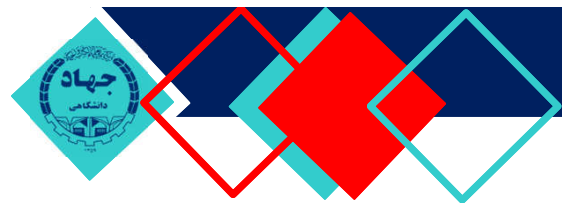
هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۲/۱۰/۱۰ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های راه و شهرسازی، کشور و تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان برنامه و بودجه کشور و به استناد جزء (۳) بند (الف) ماده (۱۲۰) و بند (الف) ماده (۵۹) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵ تصویب کرد:

۱- سند ملی توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاه های غیررسمی (به شرح پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است) از تاریخ ابلاغ این تصویب نامه، مرجع تعاریف مشترک و مبین اهداف، اصول، راهبردها و سیاست گذاری های بخشی و فضایی در سکونتگاه های غیررسمی خواهد بود.

۲- در راستای تحقق اهداف، راهبردها و سیاست های سند موضوع بند (۱) این تصویب نامه، موارد زیر ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب نامه انجام می شود:

الف- وزارت راه و شهرسازی مکلف است با همکاری وزارتخانه های کشور و تعاون، کار و رفاه اجتماعی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و سایر دستگاه های مربوط، سیاست های اجرایی و راهکارهای پیشگیری و پیشگیری، شهرسازی در استطاعت و تأمین مسکن گروه های کم درآمد (مسکن اجتماعی، مسکن در استطاعت، مسکن تدریجی و غیره) را تدوین کند و مراجع ذی ربط (ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار و شورای عالی شهرسازی و معماری حسب مورد) پس از دریافت، حداکثر ظرف سه ماه، آنها را بررسی، تصویب و ابلاغ کنند.

ب- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است با همکاری وزارتخانه های راه و شهرسازی و کشور، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، معاونت های توسعه روستایی و مناطق محروم کشور و معاونت رییس جمهور در امور زنان و خانواده و دبیرخانه ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار، بسته های سیاست اجتماعی جامع، فراگیر و مکان محور را در چهارچوب قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳ و سایر قوانین و اسناد مصوب مرتبط تدوین کند و شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی پس از دریافت، آنها را ظرف سه ماه بررسی، تصویب و ابلاغ کند.

سپاس

از توجه شما